

ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชันสูตรพลิกศพ
ในคดีอาญา*

PROBLEMS OF OFFICIAL'S PERFORMING DUTIES OF AUTOPSY
IN CRIMINAL CASE

พรอมา วงศ์เจริญ*

Pornuma wongjarern

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Suratthani University, Thailand

*Corresponding author E-mail: kunpearva7777@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ 2) เปรียบเทียบและเสนอแนวทางแก้ไขการชันสูตรพลิกศพคดีอาญาในประเทศไทยกับต่างประเทศโดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ แพทย์นิติเวช พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ พนักงานสอบสวนใช้ดุลยพินิจวินิจฉัยเหตุการณ์ตายที่กว้างเกินไป อาจทำให้การตายโดยผิดธรรมชาติถูกตัดออกจากกระบวนการชันสูตรพลิกศพตั้งแต่ต้น กำหนดให้แพทย์อื่นซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ สิทธิการแจ้งให้ญาติผู้เสียชีวิตทราบเหตุการณ์ตาย แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ การขาดแคลนแพทย์ทางนิติเวช บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ไม่มีองค์กรผู้รับผิดชอบหลักในการชันสูตรพลิกศพ ผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ 2) เปรียบเทียบและเสนอแนวทางแก้ไข ควรปรับโครงสร้างระบบชันสูตรพลิกศพ โดยให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรผู้รับผิดชอบหลัก เพิ่มเหตุการณ์ตายผิดธรรมชาติอื่น ๆ จากที่กฎหมายกำหนด จัดให้มีทีมผู้ช่วยบุคลากรทางการแพทย์ แพทย์นิติเวชต้องไปยังสถานที่พบศพ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นและห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่พบศพ ให้ญาติผู้ตายมี

* Received February 5, 2023; Revised February 28, 2023; Accepted April 10, 2023

สิทธิการเข้าร่วมชั้นสุตรพลิกศพ และควรมีการฝึกอบรมความรู้ให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ และกำหนดประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี

คำสำคัญ: การปฏิบัติหน้าที่, บุคลากร, การชั้นสุตรพลิกศพ, คดีอาญา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the problem of enforcement of the Criminal Procedure Code regarding autopsy and 2) to compare and propose solutions to an autopsy on criminal cases in Thailand and other countries. It was qualitative research: forensic physicians, inquiry officials, prosecutors, and administrative officials; these four people were selected on the purposive method. Research tools were In-depth interviews, Document analysis, and in-depth interviews. The study's results revealed 1) the problem of enforcement of the Criminal Procedure Code relating to the autopsy. Investigators use their discretion to determine the cause of death that is too wide. Unnatural deaths may be excluded from the autopsy process early. Require other physicians who are not forensic physicians to attend the autopsy. The right to notify the deceased's relatives about the cause of death but has no right to participate in the autopsy. The personnel on duty need to gain knowledge, expertise, and experience due to the shortage of forensic physicians. There is no primary responsible body for the autopsy. An unrelated person entered the crime scene. 2) Compare and propose solutions. The Ministry of Public Health should restructure the autopsy system as the central responsible organization. They should have added another unnatural death event from what the law requires. Organize a team of assistant medical personnel. Determine the reason for the forensic physician to go to the place where the body was found. Only the persons involved in performing their duties are allowed, and unrelated persons are prohibited from entering the area where the body was found. The relatives of the deceased have the right to attend the autopsy, and there should be knowledge training for the personnel on duty. And determine the experience in performing tasks at least not less than five years

Keywords: Working, personnel, Autopsy, criminal case.

บทนำ

การชันสูตรพลิกศพจะเกิดขึ้นเมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใดตายโดยผิดธรรมชาติ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานโดยการตายผิดธรรมชาติได้แก่ ฆ่าตัวตาย ถูกผู้อื่นทำให้ตาย ถูกสัตว์ทำร้ายตาย ตายโดยอุบัติเหตุ และการตายโดยยังมีปรากฏเหตุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 โดยเริ่มจากพนักงานสอบสวนซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (11) โดยทั่วไปได้ปฏิบัติหน้าที่ในเขตอำนาจสอบสวนแต่ละพื้นที่ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหามีที่อยู่หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 วรรคสาม อย่างไรก็ตามอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดที่มีโทษทางอาญาในกฎหมายหลายฉบับ ทำให้ภาระหน้าที่ของพนักงานสอบสวนมีอย่างล้นมือไม่สอดคล้องกับจำนวนของพนักงานสอบสวนที่ค่อนข้างมีน้อย (พรอมา วงศ์เจริญ, 2563) การสอบสวนกรณีการชันสูตรพลิกศพก็เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของพนักงานสอบสวนและถ้าทำการชันสูตรพลิกศพไม่เสร็จห้ามมิให้ฟ้องผู้ต้องหาไปยังศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 129 โดยให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มี หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชน หรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัคร ตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา หากความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้ชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานสอบสวนและแพทย์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 เพื่อทำหน้าที่ในการถ่วงดุลอำนาจของพนักงานสอบสวนซึ่งถือเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการชันสูตรพลิกศพครั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับ

แจ้งเรื่องถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและในกรณีที่มีความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชั้นสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการเมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว และให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156 อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ในส่วนหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ร่วมทำหน้าที่ชันสูตรพลิกศพกับบุคคลตั้งที่กล่าวมานั้นแล้วก็ตาม แต่ก็มีปัญหาที่เกิดขึ้นโดยที่พนักงานสอบสวนไม่สามารถสรุปสำนวนเพื่อส่งฟ้องผู้ต้องหาได้อย่างทันท่วงที ทำให้เกิดความล่าช้าในการรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่มั่นใจในพยานหลักฐานว่าจะสอดคล้อง หรือมีความน่าเชื่อถือเพียงพอที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษได้หรือไม่เรื่องดังกล่าวได้เกิดขึ้นเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วประเทศ เนื่องจากการทำให้เด็กผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ “น้องชมพู่” ได้ถูกกระทำจนเสียชีวิต (ไทยรัฐออนไลน์ย้อนรอยคดี, 2564) และพนักงานสอบสวนได้ใช้เวลาในปีจึงสามารถสรุปสำนวนฟ้องศาลได้ ความสำคัญของคดีในกรณีที่เป็นการตายผิดธรรมชาติ โดยหลักสากลหรือกระบวนการตามกฎหมาย ให้พนักงานสอบสวนกับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ต้องไปที่จุดพบศพ โดยมีประเด็นสำคัญว่า 1. ต้องสืบสวนว่าผู้ตาย คือ บุคคลใด 2. สืบสวนถึงสาเหตุการตาย 3. สืบสวนพฤติการณ์ของการตายมีความเป็นไปได้แค่ไหนอย่างไร เป็นต้นว่า ผู้ตายเป็นเด็กแต่ทำไมถึงตายอยู่ในป่าที่สูง 4. สืบสวนว่าผู้ตาย ตายเมื่อไหร่ 5. สืบสวนว่าผู้ตาย ตายที่ไหน ในพื้นที่พบศพหรือไม่ และ 6. สืบสวนว่าผู้ตายถูกบุคคลใดทำให้ตาย (เส้นผมบังภูเขา, 2564) ดังนั้น กระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจึงเป็นเรื่องสำคัญ หากการพิสูจน์หลักฐานมีระยะเวลานานจะทำให้การรวบรวมหลักฐานยิ่งยากขึ้นตามลำดับ

เหตุการณ์ที่เกิดเป็นข่าวที่ได้กล่าวมานั้น เป็นเพียงตัวอย่างคดีหนึ่งที่ปัญหาในเชิงระบบ เนื่องจากเกิดจากพนักงานสอบสวนมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านนิติเวชค่อนข้างน้อย ประกอบกับแพทย์ทางนิติเวชที่มีความรู้ ความสามารถโดยตรงเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพมีจำนวนน้อยมาก และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้แพทย์อื่นซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชตามมาตรา 150 ที่กล่าวมาเป็นผู้ทำหน้าที่แทน เมื่อเกิดคดีขึ้นพนักงานสอบสวนก็ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ทราบว่าเป็นแพทย์หรือผู้ทำหน้าที่แทนแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์จะมีความรู้ความสามารถในการพิสูจน์หลักฐานได้ดีแค่ไหน ซึ่งระบบการพิสูจน์ศพที่สมบูรณ์ในการผ่าตัดในประเทศไทยก็ไม่มีแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ที่เพียงพอ ประกอบกับว่าถึงจะมีแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ทำการผ่าตัด แต่พนักงานสอบสวนก็ไม่ได้ไปดูการพิสูจน์ศพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาความแน่นชัดของหลักฐานที่ถูกต้อง แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ก็ไม่ได้แสดงความเห็นด้วยการพูดคุยเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน พนักงานสอบสวนเพียงได้รับเอกสารการพิสูจน์ศพอย่างเดียว ทำให้อาจจะเกิดความคลาดเคลื่อนในคดีปัญหาที่เกิดขึ้นนี้

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชันสูตรพลิกศพในคดีอาญา ทำให้ผู้วิจัยเกิดความกังขาจึงนำสู่การศึกษา

ค้นคว้าเพื่อให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่แท้จริง และนำมาสู่การแก้ไข และพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เกิดความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นจึงทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับกระบวนการชั้นสูตรพลิกศพ
2. เพื่อเปรียบเทียบการชั้นสูตรพลิกศพในประเทศไทยกับต่างประเทศและเสนอแนวทางแก้ไขการชั้นสูตรพลิกศพคืออาญาในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการปฏิบัติการมีส่วนร่วม โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อทราบถึงปัญหาการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับกระบวนการชั้นสูตรพลิกศพ โดยใช้หลักการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยผู้วิจัยได้จัดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย (Research Process) ดังต่อไปนี้

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากรในเขตพื้นที่สถานีตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง โดยคัดเลือก แพทย์นิติเวชซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครจำนวน 1 คน พนักงานสอบสวนผู้ปฏิบัติหน้าที่จำนวน 1 คน พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่จำนวน 1 คน และพนักงานฝ่ายปกครองผู้ปฏิบัติหน้าที่จำนวน 1 คน ในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการกำหนดเขตการศึกษาวิจัยระหว่างกรุงเทพมหานคร กับจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ทราบว่าการศึกษาที่นักศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวให้ครอบคลุมจะต้องอาศัย จึงจำต้องแบ่งเขตเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มพนักงานผู้เกี่ยวข้องกับการชั้นสูตรพลิกศพ ได้แก่ (1) พนักงานสอบสวน เป็นผู้ให้ข้อมูลเรื่องปัญหาการเข้าร่วมชั้นสูตรพลิกศพของพนักงานสอบสวน รวมถึงการทำสำนวน และปัญหาอื่นที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 1 ท่าน (2) พนักงานอัยการ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการเข้าร่วมการชั้นสูตรพลิกศพ สำนวนการชั้นสูตรพลิกศพ และปัญหาอื่นในเขตพื้นที่ภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1 คน (3) พนักงานฝ่ายปกครอง คือ ปลัดอำเภอ เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการเข้าร่วมการชั้นสูตรพลิกศพ และ ปัญหาอื่น ในเขตพื้นที่ภูธรภาค 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1 คน 2) กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ คือ แพทย์นิติเวชศาสตร์ หรือแพทย์อื่นที่กฎหมายกำหนด เป็นผู้ให้ข้อมูลด้านการปฏิบัติหน้าที่ในการชั้นสูตรพลิกศพ และปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 1 คน หลังจากกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการสัมภาษณ์

แล้วมีขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพความสอดคล้องของเนื้อหาโดยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ในขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยให้เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ท่าน ตามที่สำนักงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีได้กำหนด เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ และนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญบันทึกเทป จดบันทึก และนำมาถอดเทป สรุปประเด็นเพื่อนำมาเป็นแนวทางการนำไปใช้เสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชั้นสูตรพลศึกษาในคดีอาญาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักสากลต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นการสัมภาษณ์รายบุคคลกับพนักงานสอบสวน แพทย์นิติเวช พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครอง ทั้งในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ได้ข้อมูลปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชั้นสูตรพลศึกษาในคดีอาญาโดยมีแนวทางสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง รวมถึงการจดบันทึกอย่างละเอียด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) คือส่วนที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ พร้อมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูล บทความ หนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชั้นสูตรพลศึกษาในคดีอาญา โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแนวคิดการสอบสวนชั้นสูตรพลศึกษา ระบบการชั้นสูตรพลศึกษา ประวัติการชั้นสูตรพลศึกษาในประเทศไทยและผู้วิจัยได้ศึกษาการชั้นสูตรพลศึกษาประเทศอเมริกาและสหราชอาณาจักรอังกฤษเพื่อให้เห็นความแตกต่างจากนั้นนำข้อดีมาเสนอเพื่อปรับใช้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชั้นสูตรพลศึกษา และทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการชั้นสูตรพลศึกษาในประเทศไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องระบบการชั้นสูตรพลศึกษา ประวัติการชั้นสูตรพลศึกษา ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยแบบอุปนัย และนำเสนอเป็นพรรณนาโวหาร เพื่อเสนอรูปแบบการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชั้นสูตรพลศึกษาในคดีอาญา ในพื้นที่สัมภาษณ์ ในเขตตำรวจภูธร 8 พื้นที่รับผิดชอบของภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ มีดังต่อไปนี้

1) พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยว่าเหตุการณ์ตายใดเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติหากวินิจฉัยผิดพลาดทำให้ถูกตัดออกจากกระบวนการชันสูตรพลิกศพ ตั้งแต่ต้นเนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดเหตุการณ์ตายไว้อย่างครอบคลุมโดย

2) กฎหมายกำหนดให้แพทย์ตามลำดับรองซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพได้มาจากการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่ค่อนข้างมีน้อยทำให้ไม่เพียงพอและทั่วประเทศประกอบไม่ได้กระจายบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งรวมอยู่ ณ จังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่โดยมิได้กระจายให้ครอบคลุมทั่วประเทศทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำและส่งผลกระทบต่อความเสียหายอย่างไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้

3) ญาติของผู้ตายได้รับสิทธิในการรับแจ้งว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นแต่ไม่ได้สิทธิในการเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพร่วมกับเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพอื่นเนื่องจากปัจจุบันไม่ได้มีการบัญญัติสิทธิให้ญาติเข้าร่วมชันสูตร

4) กรณีแพทย์ไม่ต้องการมา ณ สถานที่พบศพโดยให้เหตุผลว่าติดรักษาคนไข้ในโรงพยาบาล หรือเพิ่งออกเวรชอพักก่อนเนื่องจากเหนื่อยล้าจากการทำงานประจำในโรงพยาบาลหรือมาแต่มาช้าหลายชั่วโมงมาจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ทำให้แพทย์รับภาระหนักเกินไปจนส่งผลให้เกิดการละเลยโดยไม่เข้าร่วมชันสูตรพลิกศพเป็นเพียงแค่การมาในนามเท่านั้น

5) ปัญหาบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากทางหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้มีการจัดอบรมหลักสูตรการชันสูตรพลิกศพในเบื้องต้นทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการที่ปฏิบัติหน้าที่ประกอบกับไม่มีผู้ช่วยบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระพนักงานสอบสวนและแพทย์ให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพและไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เอาไว้

6) บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตายหรือการชันสูตรพลิกศพหรือเข้าไปโดยผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ขาดความรู้ทำให้อาจเกิดความเสียหายกับพยานต่างๆในสถานที่พบศพเนื่องจากปัจจุบันไม่ได้มีการบัญญัติว่าบุคคลใดบ้างสามารถเข้าไปบริเวณที่พบศพและห้ามมิให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไป ณ บริเวณที่พบศพจึงทำให้มีคนเข้าไปยุ่งวุ่นวายภายในสถานที่เกิดเหตุไปยุ่งกับพยานหลักฐาน ทำการเคลื่อนย้าย ทำลายพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

7) เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพมีอำนาจสั่งให้ทำการผ่าศพตรวจและแยกธาตุ ซึ่งเป็นการให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจที่กว้างเกินไปจนอาจจะทำให้ใช้ดุลยพินิจผิดพลาด

ปัจจุบันไม่มีการกำหนดเหตุจำเป็นที่จะต้องทำการผ่าศพตรวจไว้โดยและไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพว่าจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

8) ประเทศไทยไม่มีองค์กรรับผิดชอบเฉพาะในการชันสูตรพลิกศพแต่ได้มีการกำหนดให้เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพด้วยกันสี่ฝ่าย ได้แก่พนักงานสอบสวน แพทย์ พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งการเข้าร่วมทั้งสี่ฝ่ายเฉพาะการตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่เท่านั้นมิได้รวมถึงการตายผิดธรรมชาติสามัญทำให้ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกกรณี ประกอบกับพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองมีหน้าที่ในการตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแต่ก็เป็นเพียงการตรวจสอบระหว่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน หาใช่องค์กรภายนอกแต่อย่างใดจึงทำให้การบังคับใช้ยังเกิดปัญหาการละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ดังที่พบในปัจจุบัน

2. ผลการเปรียบเทียบและเสนอแนวทางแก้ไขการชันสูตรพลิกศพคดีอาญาในประเทศไทยกับต่างประเทศ ซึ่งได้ทำการศึกษากฎหมายต่างประเทศอันได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการชันสูตรพลิกศพคดีอาญา ได้แก่

1) เปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดเหตุการตายของมลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งได้มีการกำหนดเหตุการตายที่จะต้องทำการชันสูตรพลิกศพไว้เช่นกรณีการตายจากความรุนแรง เช่น ถูกทำร้ายตาย ถูกยิงตาย ฆ่าตัวตาย และการใช้ยาพิษ หรือการใช้ยาเกินขนาดเป็นต้น เพื่อให้ครอบครัวและเป็นลดาอำนาจการใช้ดุลยพินิจที่ผิดพลาดและญาติของผู้ตายและประชาชนสามารถร้องให้มีการชันสูตรพลิกศพได้ซึ่งนับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ญาติผู้ตายและประชาชนในการถ่วงดุลอำนาจรัฐ

2) เปรียบเทียบความแตกต่างมลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกาซึ่งได้มีการตั้งสำนักงานการชันสูตรพลิกศพโดยเฉพาะบุคลากรซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีคุณสมบัติเป็นแพทย์นิติเวช และมีการตั้งสำนักงานชันสูตรพลิกศพ โดยมีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญปฏิบัติหน้าที่ยอมทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความแม่นยำ และถูกต้องมีประสิทธิภาพ ประกอบกับภาระหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีเฉพาะการชันสูตรพลิกศพเท่านั้นไม่รวมถึงภาระหน้าที่อื่น เปรียบเทียบประเทศอังกฤษการชันสูตรพลิกศพโคโรเนอร์ต้องเป็นแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือนักกฎหมายและให้มีผู้ช่วยโคโรเนอร์โดยจะต้องมีคุณสมบัติเช่นกันกับโคโรเนอร์

3) เปรียบเทียบความแตกต่างกรณีการกำหนดให้แพทย์จะต้องเดินทางไปเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่ที่พบศพมลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกาและประเทศอังกฤษมีการกำหนดเหตุการตายซึ่งแพทย์ชันสูตรพลิกศพจะต้องเดินทางไปเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพยก เช่น

เกิดการฆาตกรรมเกิดขึ้น และมีผู้ช่วยแพทย์ซึ่งต้องคุณสมบัติว่าต้องมีความรู้ ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ตลอดจนด้านอื่นๆที่เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ

4) เปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดการผ่าศพตรวจของมลรัฐมิชิแกน ประเทศอเมริกา เช่น กรณีการตายจากสภาวะวายน้ำ การจมน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น และกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องเป็นแพทย์พยาธิ

5) เปรียบเทียบความแตกต่างมลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกามีการเปิดโอกาสให้ญาติของผู้ตายซึ่งมีสิทธิได้รับแจ้งและเข้าร่วม

อภิปรายผล

1. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ มีดังต่อไปนี้

1) พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการวินิจฉัยเหตุการณ์ตายอย่างกว้าง ว่าการตายเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ซึ่งหากพนักงานสอบสวนวินิจฉัยว่าการตายนั้นเป็นการตายโดยธรรมชาติจะเป็นการตัดออกจากกระบวนการชันสูตรพลิกศพตั้งแต่ต้นโดยไม่ได้มีการตรวจหรือกลั่นกรองจากหน่วยงานอื่นจากการสัมภาษณ์ ซึ่ง พนักงานสอบสวน กล่าวว่าการวิเคราะห์ว่าการตายเป็นการตายผิดธรรมชาติหรือเป็นการตายโดยธรรมชาติเป็นงานที่ค่อนข้างท้าทายต้องอาศัยประสบการณ์อย่างมากในการพิจารณา เพราะบางครั้งไม่สามารถรับรู้ได้ด้วยสายตาเปล่าทำให้ต้องอาศัยประสบการณ์ประกอบต้องพิจารณาความเห็นจากญาติของผู้ตายว่าติดใจสาเหตุการตายหรือไม่หากญาติผู้ตายไม่ติดใจ พนักงานสอบสวนก็จะสรุปสำนวนว่าเป็นการตายโดยธรรมชาติโดยที่มีต้องดำเนินการชันสูตรพลิกศพ (พนักงานสอบสวน, ดุลยพินิจเกี่ยวกับการวินิจฉัยเหตุการณ์ตาย, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย อุษา จันทลอย บุญเปี่ยม ที่พบว่า ตามหลักการการวินิจฉัยสาเหตุการเสียชีวิตจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และต้องมีการเปิดโอกาสให้ญาติของผู้ตายหรือประชาชนสามารถร้องขอให้ทำการชันสูตรพลิกศพเพื่อเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจรัฐที่อาจจะใช้ดุลยพินิจผิดพลาดได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (อุษา จันทลอย บุญเปี่ยม, 2553)

2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 150 ได้มีการกำหนดบุคลากรที่จะต้องเข้าร่วมการชันสูตรพลิกศพในคดีอาญาโดยให้ ซึ่ง พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ กับแพทย์นิติเวชศาสตร์หากเป็นกรณีถ้าแพทย์นิติเวชศาสตร์ไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้แพทย์ตามลำดับรองสามารถเข้าชันสูตรพลิกศพได้การกำหนดให้แพทย์ตามลำดับรองซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพได้โดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้องและความแม่นยำของผลการตรวจพิสูจน์จากการสัมภาษณ์พบว่าบางคดีแพทย์ลงพื้นที่เข้าไปสถานที่เกิดเหตุด้วยเหตุที่ขาดประสบการณ์ทำให้เกิดความประหม่า ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่มั่นใจ

ต่างจากแพทย์นิติเวชโดยตรงจะสามารถวินิจฉัยได้เองโดยอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำให้เกิดความแม่นยำให้การตรวจศพและวิเคราะห์หาสาเหตุการตายได้อย่างถูกต้องทำให้พนักงานสอบสวนสามารถสรุปสำนวนคดีได้ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (พนักงานสอบสวน, การแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ, 2565) และพบว่าไม่มีผู้ช่วยแพทย์ซึ่งผ่านการฝึกฝนและอบรมด้านนิติเวชในทางปฏิบัติจะมีเจ้าหน้าที่มูลนิธิต่างๆเป็นจิตอาสาเป็นผู้ช่วยพนักงานสอบสวนและแพทย์ในการปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพ (พนักงานฝ่ายปกครอง, ความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ, 2565)

3) กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 150 ไม่ได้มีการบัญญัติเรื่องการแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพร่วมกับเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพเพียงแต่มีการกำหนดให้พนักงานสอบสวนแจ้งแก่ญาติเพื่อให้ทราบเท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวัฒน์ เอื้อพอรล จากการสัมภาษณ์พบว่าในทางปฏิบัติหลังจากทำการแจ้งแก่ญาติผู้เสียชีวิตทราบมีทั้งขอเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพและกรณีที่ไม่ขอเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพทั้งนี้ขึ้นอยู่กับญาติผู้เสียชีวิตจิตใจเหตุการณ์หรือไม่ส่วนใหญ่หากเป็นคดีอุบัติเหตุจะไม่ค่อยเข้าร่วมกันชันสูตรพลิกศพแต่หากเป็นกรณีการตายผิดธรรมชาติอื่นเช่น ถูกทำให้ตาย หรือฆ่าตัวตาย หากญาติผู้ตายจิตใจก็จะขอเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพด้วย (ธีรวัฒน์ เอื้อพอรล, 2551) ซึ่ง พนักงานสอบสวนก็ไม่ได้ห้ามแต่อย่างใดหรือกรณีการตายภายในที่พักอาศัยส่วนใหญ่ญาติจะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ ซึ่งพนักงานสอบสวนและแพทย์ กล่าวว่า การแจ้งให้ญาติทราบนั้นสำคัญ แต่การให้เข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพไม่ใช่ประเด็นสำคัญและมองว่าเป็นภาระมากกว่าเพราะปัจจุบันมีหน่วยงานที่จะต้องเข้าร่วมหลายฝ่ายอยู่แล้วหากต้องรอญาติผู้ตายเพื่อเข้าร่วมชันสูตรอาจทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ให้เสร็จลุล่วงได้ (พนักงานสอบสวน, การแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ, 2565); (แพทย์นิติเวช, การแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ, 2565)

4) สืบเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนแพทย์ทางนิติเวชส่งผลให้แพทย์ลำดับรองไม่ประสงค์มา ณ สถานที่พบศพโดยให้เหตุผลว่าติดรักษาคนไข้ในโรงพยาบาลหรือเพิ่งออกรอตรวจศพก่อนเนื่องจากเหนื่อยล้าจากการทำงานที่โรงพยาบาลและพบว่าหากเป็นกรณีการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุแล้วผู้ตายเสียชีวิตในที่เกิดเหตุในทางปฏิบัติแพทย์ไม่ค่อยต้องการไปที่พบศพหรือในบางคดี ซึ่ง พนักงานสอบสวน กล่าวว่า ต้องรองจนกว่าจะมาบางคดีข้อเท็จจริงพบว่าแพทย์จะขอความร่วมมือโดยมีการตกลงพนักงานสอบสวนว่าแพทย์ขอไม่ไป ณ สถานที่พบศพ แต่แพทย์จะทำการเซ็นรับรองผลการชันสูตรพลิกศพตามปกติเสมือนดังได้ลงไปชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่เกิดเหตุด้วยตัวเองซึ่งนับว่าเป็นการละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ (พนักงานสอบสวน, ปัญหาการมอบให้แพทย์ตามลำดับรองซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ, 2565)

5) ปัญหาพนักงานสอบสวน แพทย์อื่นซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวช ซึ่ง พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครอง ไปในทิศทางเดียวกันว่าค่อนข้างที่จะมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพค่อนข้างน้อยเนื่องจากทางหน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้มีการจัดอบรมหลักสูตรให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในการที่จะโต้แย้งหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการตายที่ลงพื้นที่ ส่วนใหญ่หากเป็นพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองจะไปยังสถานที่ที่ศพนั้นโดยทำหน้าที่สังเกตการณ์มากกว่า (พนักงานอัยการ, 2565); (พนักงานฝ่ายปกครอง, ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพสภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุ, 2565) และพนักงานสอบสวน ให้สัมภาษณ์ว่า การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและแพทย์ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้พนักงานสอบสวนจะมีการเรียนในหลักสูตรนายร้อยตำรวจก็มีการเรียนวิชานิติเวชศาสตร์ในเบื้องต้น แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่จริง ในทางปฏิบัติมักจะมีอาศัยประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า (พนักงานสอบสวน, ปัญหาแพทย์ไม่ยอมไปฉม สถานที่ที่พบศพ, 2565)

6) ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพ สภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุจากการสัมภาษณ์แพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าการจะเข้าไปในสถานที่พบศพจะต้องเข้าไปโดยผู้ที่มีความรู้โดยเฉพาะและต้องเข้าไปโดยผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เนื่องจากหลักฐานข้อมูล หรือพฤติการณ์ต่างๆมักจะตกอยู่บริเวณที่พบศพ ทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการเชื่อมโยงไปสู่การค้นหาคำความจริง ข้อเท็จจริงของ แพทย์นิติเวช พบว่ามักจะมีบุคคลเข้าไปยุ่งวุ่นวายภายในสถานที่เกิดเหตุ โดยเข้าไปยุ่งกับพยานหลักฐาน ไปทำการเคลื่อนย้ายหรือทำลายพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ (แพทย์นิติเวช, ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพสภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุ, 2565) ทั้งเกิดมาจากความตั้งใจ และไม่ตั้งใจซึ่ง พนักงานฝ่ายปกครอง ให้สัมภาษณ์ว่าส่วนใหญ่ชาวบ้านจะเข้าไปยังสถานที่พบศพก่อนจากนั้นพนักงานสอบสวน ตำรวจฝ่ายสืบสวน พนักงานอัยการ พนักงานฝ่ายปกครอง ญาติของผู้ตาย หรือหากคดีไหนเป็นที่น่าสนใจอย่างมากจะมีนักข่าวด้วย ทำให้ส่งผลต่อพยานหลักฐานที่จะเชื่อมโยงไปยังคนร้ายได้และเป็นการรบกวนสมาธิในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพ (พนักงานฝ่ายปกครอง, ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพสภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุ, 2565)

7) อำนาจในการสั่งให้ทำการผ่าศพและคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพตรวจพบว่าปัจจุบันกฎหมายได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานผู้ชันสูตรพลิกศพในการใช้ดุลยพินิจว่ากรณีใดเห็นควรสั่งให้ทำผ่าศพแล้วแยกธาตุหรือไม่ซึ่งอาจเกิดการใช้ดุลยพินิจโดยคลาดเคลื่อน เช่น บางกรณีไม่จำเป็นต้องมีการผ่าศพ เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพอาจจะสั่งให้มีการผ่าศพ หรือบางกรณี จำเป็นที่จะต้องทำการผ่าศพ แต่กลับไม่จัดให้มีการผ่าศพ ขาดการกำหนดเหตุในการ

กำหนดว่าการตายกรณีใดบ้างที่จะต้องทำการผ่าศพ การตายกรณีใดบ้างที่ไม่จำเป็นต้องทำการผ่าศพ และประเทศไทยมิได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพไว้โดยเฉพาะหากพิจารณา มาตรา 151 มีการบัญญัติไว้เฉพาะเรื่องของอำนาจของผู้ที่สามารถสั่งให้ทำการผ่าศพ แต่ไม่ได้มีการกำหนดถึงคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพตรวจไว้โดยเฉพาะโดยจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

8) ระบบการชันสูตรพลิกศพในประเทศไทย ซึ่ง แสวง บุญเฉลิมวิภาส กล่าวไว้ว่า ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ชันสูตรพลิกศพด้วยกันสี่ฝ่าย ได้แก่พนักงานสอบสวน แพทย์ พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครอง โดยทั้งสี่ฝ่ายต้องกระทำภายในขอบอำนาจที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ และถ่วงดุลอำนาจระหว่างหน่วยงาน ถึงแม้จะมีแพทย์เข้ามาทำหน้าที่สนับสนุนในการร่วมชันสูตรพลิกศพ แต่อย่างไรก็ตามแพทย์ก็ไม่มีโอกาสได้รู้ถึงพยานหลักฐานอื่น เพราะอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนซึ่งแพทย์จะไม่ก้าวล่วงและในทางปฏิบัติแพทย์ผู้เข้าร่วมชันสูตรพลิกศพมักจะวินิจฉัยเฉพาะสาเหตุการตายเท่านั้นและพนักงานสอบสวนจะทำหน้าที่ในการวินิจฉัยหาสาเหตุในส่วนพฤติการณ์การตาย โดยที่ไม่มีการก้าวล่วงการหาพฤติการณ์การตาย จึงทำให้ขาดการถ่วงดุลการใช้อำนาจและถึงแม้จะมีการกำหนดให้พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองเข้าร่วมก็เป็นองค์ระหว่างหน่วยงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเท่านั้นโดยไม่มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาตรวจสอบแต่อย่างใด (แสวง บุญเฉลิมวิภาส, 2547)

2. ผลการเปรียบเทียบและเสนอแนวทางแก้ไขการชันสูตรพลิกศพคดีอาญาในประเทศไทยกับต่างประเทศ ซึ่งได้ทำการศึกษากฎหมายต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศอเมริกาและประเทศอังกฤษเพื่อให้เห็นความแตกต่างเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพดังต่อไปนี้

1) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดเหตุการณ์ตายมลรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดเหตุการณ์ตายที่จะต้องทำการชันสูตรพลิกศพ The Michigan Public Health Code,P.A. 368 กรณีการตายจากความรุนแรง เช่น ถูกทำร้ายตาย ถูกยิงตาย ฆ่าตัวตาย และการใช้ยาพิษ หรือการใช้ยาเกินขนาดเป็นต้น เหตุการตายโดยกะทันหันหรือมิได้คาดหมาย เช่นกรณีการตายของบุคคลที่มีสุขภาพดีไม่มีประวัติเกี่ยวกับการรักษา หรือหากเป็นกรณีที่คาดโดยมิคาดหมาย เช่น การตายที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น เปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดเหตุการณ์ตายของประเทศอังกฤษที่โคโรเนอร์จะต้องทำการสอบสวน คือ การตายโดยผลจากความรุนแรงหรือโดยผิดธรรมชาติ การตายโดยกะทันหันซึ่งไม่ทราบสาเหตุ และการตายในเรือนจำหรือสถานที่ใดที่กฎหมายได้กำหนดให้มีการไต่สวนการตายเท่านั้น และให้รวมถึงเหตุการณ์ตายอื่นๆด้วยเช่น การตายโดยไม่ทราบสาเหตุ การตายที่ไม่อาจจะระบุได้อย่างแน่ชัดว่าเป็นการตายโดยธรรมชาติ การตายที่เกี่ยวกับการทำแท้ง

การตายที่เกี่ยวข้องกับโรงอุตสาหกรรมหรือการประกอบอาชีพ เป็นต้น (Michigan Compiled Laws, 2014)

2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างองค์กรผู้รับผิดชอบการชันสูตรพลิกศพ มลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกาจัดตั้งโดย The Michigan County Examiners Law, P.A.181 พบว่า มีการตั้งสำนักงานการชันสูตรพลิกศพโดยเฉพาะภายในสำนักงานจะประกอบด้วย หัวหน้าสำนักงาน รองหัวหน้าสำนักงาน ผู้ช่วยรองหัวหน้า (ในกรณีที่มีหัวหน้าและรองหัวหน้าสำนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ได้ดีแล้วนั้นอาจจะไม่มีการจ้างผู้ช่วยรองหัวหน้าก็ได้) เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสำนักงาน และพยาธิแพทย์เฉพาะทาง ทั้งนี้บุคลากรซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ชันสูตรพลิกศพภายในสำนักงานจะต้องมีคุณสมบัติเป็นแพทย์นิติเวช ประกอบกับภาระหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมีเฉพาะการชันสูตรพลิกศพเท่านั้นไม่รวมถึงภาระหน้าที่อื่น ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยการกำหนดให้มีบุคลากรหลายฝ่ายเข้าร่วมการทำงานซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีภาระหน้าที่หลักอยู่แล้ว ทำให้การชันสูตรพลิกศพเปรียบเสมือนงานฝักมากกว่า ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน สำหรับประเทศอังกฤษพบว่าการกำหนดให้การชันสูตรพลิกศพเป็นหน้าที่ของโคโรเนอร์ ในการทำหน้าที่ในการสอบสวนการตายชันสูตรพลิกศพ และไต่สวนการตาย เพื่อให้ทราบสาเหตุการตายและออกใบรับรองการตายโคโรเนอร์ต้องมีคุณสมบัติคือ ต้องเป็นแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือนักกฎหมาย และให้มีผู้ช่วยโคโรเนอร์โดยจะต้องมีคุณสมบัติเช่นกันกับโคโรเนอร์สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนโคโรเนอร์ได้ และโคโรเนอร์อาจจ้างเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์และทำหน้าที่ในการเคลื่อนย้ายศพ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของโคโรเนอร์ให้สำเร็จลุล่วงได้ (Michigan Compiled Laws, 2014)

3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดให้แพทย์จะต้องเดินทางไปเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่ที่พบศพกฎหมายมลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกาหากการตายจากการฆาตกรรมหรืออาจสงสัยว่าถูกฆาตกรรมจนทำให้เสียชีวิตแพทย์จะต้องเดินทางไปเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่ที่พบศพ ประเทศอังกฤษ สอดคล้องกับ อุษา จันพลอย บุญเปี่ยม ที่พบว่าโคโรเนอร์ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยังสถานที่ที่ศพนั้นอยู่ด้วยตนเองทุกกรณี โดยสามารถมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายสามารถดำเนินการแทนโคโรเนอร์ได้ถือเป็นการแบ่งเบาภาระของแพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพและมีการแบ่งเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบในเขตอำนาจที่ตนจะต้องรับผิดชอบได้มีการตั้งสำนักงานชันสูตรพลิกศพไว้โดยเฉพาะในแต่ละเขตพื้นที่ทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ชันสูตรพลิกศพสอดคล้องการกำหนดบทบาทและเขตพื้นที่รับผิดชอบและบริบทภายในประเทศทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (อุษา จันพลอย บุญเปี่ยม, 2553)

4) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดการผ่าศพตรวจ มลรัฐมิชิแกนมีการกำหนดความจำเป็นที่จะต้องทำการผ่าศพตรวจ เช่น กรณีการตายจากสภาวะน้ำ การจมน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เป็นต้น เพื่อลดความผิดพลาดให้การพิจารณาโดยใช้ดุลย พินิจที่อาจจะคาดเคลื่อนหรือเกินความจำเป็นและมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพไว้ โดยเฉพาะว่าจะต้องเป็นแพทย์พยาธิซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ National Association of Medical Examiner ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพว่าจะต้องเป็นแพทย์พยาธิซึ่ง เป็นผู้เชี่ยวชาญโดยต้องคำนึงถึงผลของการผ่าพิสูจน์ศพว่าจะต้องแม่นยำมีความชัดเจนและ ผ่านการตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจะทำให้กระบวนการผ่าศพตรวจมีประสิทธิภาพและลด ความสงสัยเคลือบแคลง เปรียบเทียบความแตกต่างการกำหนดการผ่าศพตรวจประเทศอังกฤษ โครเนอร์มีอำนาจในการสั่งให้ทำการผ่าศพถึงแม้ว่าบางกรณีตำรวจการตายนั้นอาจจะ เกี่ยวข้องกับการฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา หรือการฆ่าทารก ก็ตามอย่างไรก็ตามจะต้องทำการ ทารหรือกับโครเนอร์เท่านั้นและจะต้องดำเนินการโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่างน้อยจะต้อง เป็นพยาธิแพทย์ (National Association of Medical Examiner, 2006)

5) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างมลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกามีการเปิด โอกาสให้ญาติของผู้ตายซึ่งมีสิทธิได้รับแจ้งและเข้าร่วมและพบว่าหากเป็นการตายกรณีอื่น นอกจากเหตุที่กฎหมายกำหนด มีให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและพลเมืองผู้มีสิทธิ เลือกตั้งจำนวน 6 คน สามารถร้องขอให้ทำการชันสูตรพลิกศพได้ถือเป็นการเปิดโอกาส ตรวจสอบและเปิดโอกาสหากเกิดความสงสัยในเหตุการณ์ตายไม่เป็นการผูกขาดอำนาจโดย เด็ดขาดไว้กับรัฐเพียงฝ่ายเดียวอย่างสิ้นเชิง เปรียบเทียบความแตกต่างประเทศอังกฤษการเปิด โอกาสให้ญาติของผู้ตายในการได้รับแจ้งถึง วัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการชันสูตรพลิกศพ ตามที่ The Coroner Rules ซึ่งไม่ได้เคร่งครัดถึงขนาดจะต้องเข้าร่วมแต่เป็นการเปิดโอกาส ให้แก่ญาติผู้ตายในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อคานอำนาจของโครเนอร์ในการปฏิบัติหน้าที่ (The Coroner Rules, 1984)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ มีดังนี้ 1) พนักงานสอบสวนอาจใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการวินิจฉัย เหตุการตายผิดพลาดทำให้ถูกตัดออกจากกระบวนการชันสูตรพลิกศพตั้งแต่ต้น 2) การ กำหนดให้แพทย์ลำดับรองซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพโดยมิได้คำนึงถึงความ ถูกต้องและความแม่นยำของผลการตรวจพิสูจน์ 3) ญาติของผู้ตายได้รับสิทธิในการรับแจ้งว่ามี เหตุการตายเกิดขึ้นแต่ไม่ได้สิทธิในการเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ 4) ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ทางการแพทย์ทำให้แพทย์รับภาระหนักเกินไปจนส่งผลให้เกิดการละเลยโดยไม่เข้าร่วมชันสูตร

พลิกศพ5) ปัญหาบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้ายังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ 6) บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตายหรือการชันสูตรพลิกศพหรือเข้าไปโดยผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ขาดความรู้ทำให้เกิดความเสียหายกับพยานต่างๆในสถานที่พบศพ 7) ไม่ได้มีการกำหนดเหตุจำเป็นที่จะต้องทำการผ่าศพตรวจไว้โดยเฉพาะและไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพที่จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ และ 8) ไม่มีองค์กรรับผิดชอบเฉพาะในการชันสูตรพลิกศพแต่ได้มีการกำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ชันสูตรพลิกศพด้วยกันสี่ฝ่าย ได้แก่ พนักงานสอบสวน แพทย์ พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองแต่ก็เป็นเพียงการตรวจสอบระหว่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันหาข้อเท็จจริงภายนอกแต่อย่างไร และ2) แนวทางในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในการชันสูตรพลิกศพในคดีอาญา มีดังนี้ 1) ควรปรับโครงสร้างระบบชันสูตรพลิกศพโดยจัดให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรผู้รับผิดชอบในการชันสูตรพลิกศพโดยเฉพาะโดยเริ่มตั้งเป็นสำนักงานชันสูตรพลิกศพซึ่งกระจายทั่วประเทศ และมีบุคลากรภายในสำนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ชันสูตรพลิกศพโดยเฉพาะ อย่างเช่น มลรัฐมิชิแกนประเทศอเมริกา 2) ควรแก้ไขมาตรา 148 โดยการเพิ่มเหตุการณ์ตายผิดธรรมชาติอื่นๆซึ่งนอกเหนือจากที่กฎหมายกฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการยืดหยุ่นเหตุการณ์ตายซึ่งกฎหมายกำหนดไว้โดยเคร่งครัดทำให้ไม่ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ตายอื่นที่สามารถมองได้ด้วยตาเปล่า 3) ภาครัฐควรกระจายประชากรแพทย์นิติเวชให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ในประเทศไทยเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้ และจะต้องคำนึงถึงถึงผลการตรวจพิสูจน์ศพเป็นหลัก 4) ควรจัดให้มีทีมผู้ช่วยบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะซึ่งได้ผ่านการอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพเบื้องต้นเพื่อเป็นการสนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ทั้งนี้จะต้องมีการสอบประเมินผลว่ามีความรู้เพียงพอที่จะสามารถเป็นผู้ช่วยบุคลากรทางการแพทย์ 5) ควรมีการระบุถึงเหตุที่แพทย์ทางนิติเวชทำการลงพื้นที่ไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อเป็นการปัญหาการขาดแคลนแพทย์และลดภาระของแพทย์ทำให้สอดคล้องจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในปัจจุบัน 6) ควรแก้ไขและเพิ่มเติม มาตรา 150 ทวิ โดยกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้นสามารถเข้าไปในบริเวณที่พบศพรวมถึงผู้ช่วยผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงและห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณที่พบศพและควรเพิ่มเติมว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องกันสถานที่บริเวณที่พบศพเพื่อไม่ให้มีการเข้าไป ณ บริเวณที่พบศพ อย่างชัดเจน 7) ควรแก้ไขและเพิ่มเติม มาตรา 150 วรรคสอง โดยพนักงานสอบสวนจะต้องทำการแจ้งแก่ญาติของผู้ตายและแจ้งสิทธิให้แก่ญาติผู้ตายทราบที่สามารถเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ และถามความประสงค์ว่าญาติของผู้ตายต้องการที่จะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพหรือไม่หากญาติผู้ตายประสงค์จะเข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพก็ให้ทำการนัดหมายและต้องเข้าร่วมภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพนัดหมายแต่ต้องไม่ให้เกิดความล่าช้าหากเกิดความล่าช้าให้เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพสามารถดำเนินการชันสูตรพลิก

ศพได้ทันทีและทำบันทึกแจ้งถึงเหตุแห่งการล่าช้าไว้เป็นหลักฐานและหากเป็นกรณีผู้ตายไม่มีญาติหรือกรณีญาติไม่ประสงค์จะเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ ให้ทำการแจ้งแก่พนักงานสอบสวนแล้วให้พนักงานสอบสวนทำบันทึกไว้เป็นหลักฐานต่อไป 8) ควรเพิ่มช่องทางในญาติของผู้ตายหรือประชาชนทั่วไปสามารถร้องขอให้มีการชันสูตรพลิกศพได้แต่เพื่อไม่เป็นการทำให้กฎหมายเคร่งครัดจนอาจจะทำให้เสียหาย 9) ควรกำหนดเหตุจำเป็นจะต้องทำการผ่าศพไว้เป็นการเฉพาะ เช่น การตายอันเกิดจากการฆาตกรรม การตายที่มีเหตุสงสัยเกี่ยวกับการตาย เป็นต้น อย่างเช่นมลรัฐชิคาโกและควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำการผ่าศพว่าอย่างน้อยจะต้อง เป็นแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาต ได้แก่นิติเวชศาสตร์ พยาธิแพทย์ หรือโดยแพทย์ที่ได้รับการฝึกอบรมด้านนิติพยาธิแพทย์ 10) ทางหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวน แพทย์ พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองต้องปลูกจิตสำนึกให้แก่เจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด 11) ทางหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพทุกฝ่าย ควรจัดให้มีการฝึกอบรม ความรู้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่และควรมีการทดสอบว่าพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพและควรกำหนดประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ปี ดังเช่นกฎหมายประเทศอังกฤษ 12) ควรจัดให้มีการตรวจสอบโดยตั้งองค์กรภายนอกเข้ามาตรวจสอบถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานชันสูตรพลิกศพของทุกฝ่ายว่าปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในกรอบที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- ไทยรัฐออนไลน์ย้อนรอยคดี. (2564). “น้องชมพู” ผ่านมากกว่าปี สู่วันออกหมายจับ“ลุงพล”. เรียกใช้เมื่อ 2 มิถุนายน 2564 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2106125>
- ธีรวัฒน์ เอื้อพอล. (2551). “มาตรการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจรัฐ : ศึกษากรณีการชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 วรรคสาม”. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พนักงานฝ่ายปกครอง. (28 ตุลาคม 2565). ความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานฝ่ายปกครอง. (28 ตุลาคม 2565). ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพสภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานสอบสวน. (20 ตุลาคม 2565). การแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานสอบสวน. (20 ตุลาคม 2565). ปัญหาการมอบให้แพทย์ตามลำดับลงซึ่งมิใช่แพทย์นิติเวชเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)

- พนักงานสอบสวน. (20 ตุลาคม 2565). ปัญหาแพทย์ไม่ยอมไปไณ สถานที่ที่พบศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานสอบสวน. (20 ตุลาคม 2565). ดุลยพินิจเกี่ยวกับการวินิจฉัยเหตุการณ์ตาย. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พนักงานอัยการ. (31 ตุลาคม 2565). ความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- พรอมา วงศ์เจริญ. (2563). ปัญหาผู้เสียหายนำคดีอาญามาร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน. วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น, 4(1), 93-119.
- แพทย์นิติเวช. (27 ตุลาคม 2565). การแจ้งญาติเพื่อเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- แพทย์นิติเวช. (27 ตุลาคม 2565). ปัญหาการเข้าไปยังสถานที่พบศพสภาพแวดล้อมและสถานที่เกิดเหตุ. (พรอมา วงศ์เจริญ, ผู้สัมภาษณ์)
- เส้นผมบังภูเขา. (2564). “หมอพรทิพย์” ไชคดี. เรียกใช้เมื่อ 2 มิถุนายน 2564 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=CKSv6eoEue4>
- แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2547). การศึกษาการพัฒนากระบวนการชันสูตรพลิกศพในประเทศไทย” เสนอต่อสำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. เรียกใช้เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.car.chula.ac.th/display7.php?bib=b1899970>
- อุษา จันทพลอย บุญเปี่ยม. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ ของประเทศไทยกับประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และ ประเทศเยอรมนี. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- Michigan Compiled Laws. (2014). COUNTY MEDICAL EXAMINERS. Retrieved June 10, 2022, from https://law.justia.com/codes/michigan/2014/chapter-52/statute-act-181-of-1953/section-52.201e/?fbclid=IwAR2cGu9tsQOO-HN5XZ6BalvrS9l-BZ1rmbw2upV8GTaCttrsf_x2UAAgxJQ
- National Association of Medical Examiner. (2006). General Information. Retrieved June 15, 2022, from <https://www.thename.org/index.php?option=com>